

2021/2209(INI)

7.2.2022

STANOVISKO

Výboru pro kulturu a vzdělávání

pro Výbor pro zahraniční věci

Na cestě ke strategii EU na podporu vzdělávání dětí na celém světě:
zmírňování dopadu pandemie COVID-19
(2021/2209(INI))

Zpravodajka (*): Sabine Verheyen

(*) Přidružený výbor – článek 57 jednacího řádu

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro kulturu a vzdělávání vyzývá Výbor pro zahraniční věci jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. vítá závazky přijaté na Světové konferenci UNESCO o vzdělávání pro udržitelný rozvoj v roce 2021 a přijetí Berlínské deklarace; trvá na zajištění kvalitního vzdělávání pro všechny děti jako prostředku pro dosažení všech cílů udržitelného rozvoje OSN a vyzdvihuje význam začlenění udržitelného rozvoje do všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy od raného dětství až po terciární vzdělávání a vzdělávání dospělých, včetně odborného vzdělávání a přípravy, neformálního vzdělávání a informálního učení;
2. zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 a následné dočasné uzavření škol nesmí bránit základnímu právu na kvalitní a celoživotní vzdělávání; zdůrazňuje, že všem dětem musí být poskytnuty znalosti, dovednosti, hodnoty a postoje, které potřebují aktivnímu občanství a k uskutečnění socioekonomického růstu a osobního rozvoje, bez ohledu na to, kdo jsou, kde žijí, na jejich socioekonomické zázemí nebo případné tělesné či duševní postižení;
3. naléhavě vyzývá orgány zemí mimo EU, aby jako klíčový cíl sledovaly fungování škol i během pandemií a zároveň zajistily kontinuitu vzdělávání pro všechny děti, a to i prostřednictvím ochranných zdravotních a bezpečnostních opatření, očkovacích strategií a možnosti distančního vzdělávání; vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost (ESVČ), aby posílila své poradenství a podporu s cílem umožnit vládám na celém světě tyto cíle naplňovat, přičemž prioritou by měly být země s nízkými a nižšími středními příjmy, zajištěním toho, že jejich vzdělávací instituce budou mít přístup k základní zdravotnické a hygienické infrastruktuře;
4. je znepokojen přetrvávajícím finančním dopadem pandemie na financování vzdělávání, neboť většina členských států UNESCO ještě nedosáhla hranice 4–6 % HDP či 15–20 % veřejných výdajů; vybízí země mimo EU, aby investovaly do vzdělávání nad rámec svých plánů obnovy v předškolním, základním a nižším středním vzdělávání; zdůrazňuje, že navzdory účelově vázaným finančním prostředkům věnovaly země s nízkými a nižšími středními příjmy ve svých stimulačních balíčcích v reakci na COVID-19 na vzdělávání méně než 1 %¹, přičemž 67 % těchto zemí se v oblasti nákladů souvisejících s COVID-19 v oblasti vzdělávání spoléhá na vnější podporu²;
5. vyzývá Komisi, členské státy a vlády zemí mimo EU, aby vypracovaly strategie a pokyny pro odvětví vzdělávání, které by koordinovaně a organizovaně reagovaly na další vlny pandemie, s cílem minimalizovat negativní dopady na vzdělávací proces;
6. vítá Pařížskou deklaraci UNESCO: Celosvětová výzva k investicím do budoucnosti vzdělávání; vyzývá země na celém světě, aby vzdělání považovaly za investici, nikoli za výdaj; věří, že předpokladem k vymýcení chudoby a zlepšení životních podmínek je

¹ UNESCO, „Členské státy UNESCO společně za vyšší investice do vzdělávání“, 10. listopadu 2021.

² Bae, H., Costinot, M., Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Vzdělávání a dovednosti dnes, „Dlouhá cesta k oživení: Reakce členských států na COVID-19 v oblasti vzdělávání odhalují zásadní problémy se zajištěním rovného přístupu“, 13. července 2021.

odpovídající a efektivní finanční pomoc ve školství, a to zejména v době, kdy jsou veřejné finance omezenější v důsledku vzájemně si konkurujících nároků ve velmi zasažených odvětvích, jako je zdravotnictví a vzdělávání; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby výrazně zvýšily financování vzdělávání ve svých strategiích mezinárodního rozvoje a pomoci; vyzývá k vytvoření globálního partnerství v oblasti vzdělávání a současně k zavedení souboru mezinárodních norem;

7. zdůrazňuje, že při výběru a sledování vzdělávacích projektů je důležité zlepšit analýzu nákladů a dopadů, zajistit, aby projekty probíhaly dostatečně dlouho na to, aby mohly být náležitě posouzeny vzdělávací potřeby dětí, neukládat prováděcím partnerům nadměrnou administrativní zátěž a zajistit dlouhodobou udržitelnost projektů hotovostní pomoci na vzdělávání; vyzývá k posílení partnerství veřejného a soukromého sektoru u projektů hmotné infrastruktury v oblasti vzdělávání dětí;
8. vyzývá k přísnému hodnocení a kontrolám přidělování finančních prostředků EU na vzdělávací projekty v zemích mimo EU s cílem zajistit, že pomoc bude skutečně směřovat do struktur a nevládních organizací, které jsou v souladu s evropskými hodnotami, slouží k řádnému vzdělávání učitelů a poskytují dětem vzdělávací materiály, jež nepodněcují k nenávisti vůči ostatním;
9. vyzývá Komisi, aby vypracovala metodiky a pokyny, které umožní, aby její projekty pomoci ve větší míře oslovovaly všechny účastníky vzdělávání, zejména ty, kteří nemusí mít přístup ke vzdělávání, jako jsou dívky, žáci ze znevýhodněného prostředí, žáci se zvláštními vzdělávacími potřebami a další, a to odstraněním překážek, jež brání kvalitnímu, bezpečnému a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě na všech úrovních; zdůrazňuje, že je důležité, aby se do tohoto procesu zapojila celá komunita, včetně rodin; žádá Komisi, aby podporovala sběr a účinné monitorování srovnatelných údajů rozčleněných podle pohlaví a věku s cílem lépe přizpůsobit reakce různým podskupinám účastníků vzdělávání;
10. poukazuje na to, že pandemie COVID-19 měla zničující dopad na děti a mladé lidi se zdravotním postižením, kteří během omezení volného pohybu potřebovali zvláštní péči a pozornost a nyní musí čelit následkům;
11. zdůrazňuje, že v důsledku pandemie platí žáci na celém světě vysokou cenu v podobě ztráty výuky a vědomostí a čelí vážným nedostatkům v oblasti didaktiky, což ovlivnilo rozvoj jejich schopnosti kritického myšlení; vyzývá proto Komisi a ESVČ, aby podpořily vnitrostátní orgány při posilování vzdělávacích systémů na celostátní i regionální úrovni a při investicích do rovnosti a dovedností pro budoucnost;
12. vyzývá Komisi, aby přijala vhodná legislativní opatření v oblasti mezinárodního obchodu a spolupráce, která by zabránila zhoršování situace v oblasti dětské práce, neboť každé dítě má základní právo na získání kvalitního vzdělání; vybízí země na celém světě, aby zavedly právní rámce pro zápis do veřejných škol a stanovily minimální věk pro ukončení školní docházky;
13. zdůrazňuje, že je nutné dále rozvíjet a posilovat programy v zemích s nízkými a nižšími středními příjmy zaměřené na boj proti dezinformacím, zmírnění obav rodičů z pandemie a vyzdvihování výhod a možných přínosů vzdělávání, aby se podpořila školní docházka a aby děti ve vzdělávacím systému setrvaly co nejdéle;

14. naléhavě žádá, aby se jádrem vzdělávacích systémů stali učitelé a aby bylo učitelské povolání podporováno a dostalo se mu náležitého uznání; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit pracovní podmínky vychovatelů a učitelů a zajistit, aby byli za svou práci adekvátně odměňováni; upozorňuje na potenciál internetových platforem, jako je eTwinning a pedagogická akademie v rámci programu Erasmus+, pro další zlepšování postavení pedagogů i za hranicemi EU, neboť jim pomáhají komunikovat s jejich kolegy, uplatňovat odborné znalosti a dovednosti a využívat příležitostí k odbornému vzdělávání; vyzývá k větší podpoře soustavného vzdělávání, zejména v případě učitelů; připomíná, že je důležité informovat učitele o vnitrostátních preventivních zdravotních opatřeních; zdůrazňuje, že je třeba řešit problém suplování učitelů během pandemie;
15. zdůrazňuje úlohu neformálního a informálního vzdělávání, občanské výchovy a dobrovolnictví; vyzývá Komisi, aby podpořila země mimo EU, aby více uznávaly měkké dovednosti; trvá na podpoře postupů mezigenerační solidarity a mentoringu s cílem omezit nerovnosti, vyloučení nebo předčasné ukončování školní docházky;
16. vyzývá k rychlejšímu celosvětovému předávání znalostí a rychlejší mobilitě na všech úrovních vzdělávacího systému a mezi zeměmi a regiony i v jejich rámci, přičemž uznává složitou a kontroverzní historii mezinárodních vztahů a vyzdvihuje, že je důležité informovat prostřednictvím vzdělávání o kulturním dědictví, kulturní identitě, historii, umění a globálním občanství; bere na vědomí potenciál kombinace internetového vzdělávání a cestování za tímto účelem;
17. vyzývá Komisi, aby urychleně svolala mezinárodní dárcovskou konferenci pod záštitou EU a OSN s cílem posílit iniciativu Covax a stanovit společný cíl, jímž je zpřístupnit schválenou dětskou očkovací látku všem dětem, uvažíme-li ničivý dopad onemocnění COVID-19 na vzdělávání mladých lidí na celém světě; domnívá se, že tento cíl by měl být zahrnut do globálního paktu o zdraví a měl by být financován z mimořádných emisí zvláštních práv čerpání z MMF a darů vyspělých zemí;
18. upozorňuje, že je nutné využít synergií mezi kulturou a vzděláváním k utváření udržitelných, inkluzivních a odolných společností; v této souvislosti vyzývá Komisi a ESVČ, aby podporovaly vnitrostátní orgány při začleňování umění a kultury do učebních osnov a mimoškolních aktivit s cílem obohatit vzdělávací a studijní zkušenosti žáků v zemích mimo EU;
19. zdůrazňuje význam odborného a neformálního vzdělávání, mentoringu a odborné přípravy pro všechny žáky; je přesvědčen, že odborné vzdělávání a příprava žáků v zemích mimo EU představuje zásadní dodatečnou volbu, která by jim pomohla úspěšně zvládnout přechod na trh práce a motivovala je a jejich rodiny k úspěšnému dokončení školní docházky; vyzývá k podpoře odborného vzdělávání a přípravy jako cesty excelence k zaměstnanosti; připomíná význam vnějšího rozměru evropského vzdělávacího prostoru a souvisejícího prostoru odborného vzdělávání a přípravy; trvá na potřebě mezinárodní mobility a výměny osvědčených postupů v tomto odvětví, včetně podpory mezikulturních a vzdělávacích zkušeností se zeměmi mimo EU nad rámec formálního vzdělávání; vyzývá k přijetí účinných opatření k odstraňování nesouladu mezi vzdělávacími systémy a požadavky trhu práce;
20. zdůrazňuje, že je důležité rozvíjet a posilovat osvětovou činnost týkající se změny

klimatu a ochrany životního prostředí a jejich dopadu na děti a budoucí generace; žádá, aby se vzdělávání v oblasti životního prostředí stalo klíčovou součástí školních osnov;

21. vyzývá Komisi a ESVČ, aby prosazovaly a podporovaly komplexní sexuální výchovu, která je přístupná, přiměřená a nestigmatizující pro všechny děti, dospívající a mladé lidi, a to jak ve formálním, tak v neformálním vzdělávacím prostředí, včetně informací o službách v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
22. zdůrazňuje významnou úlohu tělesné výchovy ve školách, neboť pohybová aktivita a zdravý životní styl jsou klíčem ke zlepšení zdraví žáků; vyzývá proto Komisi a ESVČ, aby poskytly součinnost vnitrostátním orgánům při zajišťování dostatečných a bezpečných sportovních zařízení ve školách a odborné přípravy kvalifikovaných učitelů tělesné výchovy;
23. vyjadřuje politování nad tím, že se v důsledku krize COVID-19 ještě zhoršila diskriminace dětí uprchlíků, které měly omezený nebo neměly žádný přístup ke vzdělání; poznamenává, že segregované třídy v přijímacích táborech, které často vedou dobrovolníci, nemohou nahradit školní výuku; požaduje povinné vzdělávání dětí uprchlíků ve školském systému hostitelské země jako podmínku přístupu k finančním prostředkům EU v oblasti migrace; vyzývá Komisi a ESVČ, aby pomohly zemím přijímajícím uprchlíky zlepšovat jejich místní vzdělávací systémy a hostitelským komunitám zajišťovat udržitelné začleňování uprchlíků; vyzývá ESVČ, aby podporovala koordinaci mezi vzdělávacími, sociálními a zdravotnickými službami; připomíná, že školy by měly být pro děti bezpečným útočištěm a veřejným prostorem pro uplatňování demokratických práv a svobody projevu; znovu potvrzuje, že kvalitnímu vzdělání by nemělo bránit školné, v neposlední řadě proto, že pandemie uvrhla děti a jejich rodiny do chudoby;
24. žádá, aby technologie, digitální nástroje a vzdělávací zdroje byly k dispozici, cenově dostupné a přístupné učitelům, studentům a učňům po celém světě, a zdůrazňuje, že je třeba tyto technologie a nástroje dále podporovat a rozšiřovat; naléhavě vyzývá Komisi a ESVČ, aby podporovaly orgány zemí mimo EU při poskytování digitální odborné přípravy učitelům a vychovatelům s cílem pomoci jim získat nebo si zlepšit digitální dovednosti a rozvíjet potřebné povědomí, aby mohli využívat digitální učební materiály; vyzývá Komisi, aby prostřednictvím dvoustranných a mnohostranných iniciativ zprostředkovala zemím mimo EU snadnější digitální přístup ke vzdělávacím materiálům a vývoj řešení, jež umožní, aby byly tyto materiály využívány přeshraničně; připomíná, že je důležité zajistit, aby digitalizace neopomíjela žádné dítě, a vyzývá Komisi a ESVČ, aby úzce spolupracovaly se zeměmi mimo EU a soukromým sektorem na poskytování širokopásmového přístupu a připojení k internetu ve třídách; vyzývá k začlenění vzdělávání v oblasti IKT a digitálních technologií do učebních osnov a k tomu, aby byly dívky vybízeny, aby se věnovaly oborům přírodních věd, technologií, inženýrství, umění a matematiky (STEAM); žádá, aby se digitální vzdělávání stalo nouzovou službou ve školských systémech po celém světě; zdůrazňuje, že jakkoli by hybridní vzdělávání nemělo nahradit prezenční výuku, může přinést příležitosti v rámci přechodu na digitální technologie; vyzývá světové lídry, aby považovali konektivitu a přístup k digitální infrastruktuře, jako je přístup k cenově dostupné a kvalitní síti, za právo spojené se základním právem na vzdělání;

25. trvá na tom, že EU by měla hrát vedoucí úlohu jako vzdělávací mocnost, která členskými státy umožňuje plně uplatňovat jejich možnosti podpory vzdělávání dětí ve světě a prosazovat jejich přesvědčení v této věci; zdůrazňuje klíčovou úlohu budoucího evropského vzdělávacího prostoru, který je důležitou příležitostí pro větší mezinárodní spolupráci v oblasti budování synergií ve vzdělávání v Evropě i mimo ni s cílem rozvíjet společné přístupy a řešení společných výzev; naléhavě vyzývá Komisi, aby zintenzivnila své úsilí a vytvořila za tímto účelem strategii, včetně jasných plánů a cílů;
26. uvědomuje si, že krize COVID-19 ještě zdůraznila naléhavou potřebu odstranit násilí páchané na dětech; poukazuje na nutnost přijetí všech vhodných opatření k zákazu všech forem tělesných trestů na dětech a k výslovnému odsouzení škodlivých praktik, včetně dětské práce, obchodování s dětmi, genderově podmíněného násilí, mrzačení ženských pohlavních orgánů a předčasných a nucených sňatků dětí, a přijetí závazku k jejich ukončení; vyzývá Komisi a ESVČ, aby podporovaly kvalitní vzdělávání během konfliktů nebo v mimořádných situacích v souladu s minimálními standardy Meziagenturní sítě pro vzdělávání v mimořádných situacích; zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby byly slyšet názory dětí při přijímání rozhodnutí, která mají vliv na jejich přístup ke kvalitnímu, bezpečnému a inkluzivnímu vzdělávání, v souladu se strategií EU pro práva dítěte a jejím globálním rozměrem; zdůrazňuje význam získávání dovedností, zejména prostřednictvím prezenční výuky, které dětem umožní rozvoj v průběhu celého života, jako jsou mezilidské vztahy, studijní dovednosti, empatie a spolupráce; zdůrazňuje, že je důležité, aby se děti mohly zapojit do her a volnočasových aktivit, jež jsou klíčovým prvkem jejich rozvoje, jak je uznáno v článku 31 Úmluvy OSN o právech dítěte; vyzývá k přijetí opatření na podporu zapojení dětí do volnočasových a kulturních aktivit, které jsou právem samy o sobě, ale také prostředkem ke zlepšení duševního zdraví a celkové pohody dětí;
27. zavazuje se, že vzdělávání bude klíčovým tématem diskusí v rámci činnosti parlamentních delegací, zejména prostřednictvím společných parlamentních shromáždění, jako je Smíšené parlamentní shromáždění AKT-EU.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	7.2.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 24 - : 1 0 : 3
Členové přítomní při konečném hlasování	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Christian Ehler, Loucas Fourlas, Elżbieta Kruk, Viola Von Cramon-Taubadel

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

24	+
ECR	Dace Melbärde
PPE	Asim Ademov, Christian Ehler, Loucas Furlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Viola Von Cramon-Taubadel, Salima Yenbou

1	-
ID	Catherine Griset

3	0
ECR	Elzbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Gianantonio Da Re

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se